

**LIETUVOS RESPUBLIKOS
TURIZMO ĮSTATYMO NR. VIII-667 32 STRAIPSNIO
PAKEITIMO ĮSTATYMO PROJEKTO
AIŠKINAMASIS RAŠTAS**

1. Įstatymo projekto rengimą paskatinusios priežastys, parengto įstatymo projekto tikslai ir uždaviniai

Įstatymo projektu siekiama atsisakyti perteklinio duomenų rinkimo apie apgyvendinimo paslaugomis pasinaudojusius Lietuvos Respublikos piliečius, supaprastinti ir suvienodinti apgyvendinimo paslaugų teikėjams taikomus informacijos teikimo reikalavimus Nacionalinei turizmo informacinei sistemai bei nustatyti ilgesnį duomenų teikimo terminą.

2. Įstatymo projekto iniciatoriai (institucija, asmenys ar piliečių įgalioti atstovai) ir rengėjai

Įstatymo projektą parengė Seimo narys Artūras Zuokas.

3. Kaip šiuo metu yra reguliuojami Įstatymo projekte aptarti teisiniai santykiai

Nuo 2024 m. sausio 1 d. įsigaliojo Turizmo įstatymo 32 straipsnio redakcija, kuri įpareigojo visus Lietuvoje veikiančius apgyvendinimo paslaugų teikėjus rinkti ir elektroniniu būdu Nacionalinei turizmo informacinei sistemai per 24 valandas nuo apgyvendinimo teikti daug duomenų apie apgyvendinamus asmenis. Po pakeitimo duomenys renkami apie visus apgyvendinamus Lietuvos piliečius, išskyrus nepilnamečius vaikus, nors iki pakeitimo duomenys buvo renkami apie užsieniečius (išskyrus jų sutuoktinius ir nepilnamečius vaikus). Seimas susidariusią situaciją jau bandė taisyti ir 2024 m. spalio 3 d. priėmė Turizmo įstatymo pataisas, kuriomis duomenų rinkimo ir teikimo reikalavimai supaprastinti tik vienos kategorijos – kaimo turizmo paslaugų teikėjams.

2024 m. sausio 1 d. įsigaliojus atitinkamoms Turizmo įstatymo nuostatomis ir remiantis Ekonomikos ir inovacijų ministro 2023 m. sausio 19 d. įsakymu Nr. 4-25, pradėjo veikti Nacionalinė turizmo informacinė sistema, kurioje renkami šie apgyvendinimo paslaugomis pasinaudojusio turisto asmens duomenys:

- 14.3.1. vardas ir pavardė;
- 14.3.2. gimimo data;
- 14.3.3. valstybė, išdavusi asmens tapatybę patvirtinantį dokumentą;
- 14.3.4. asmens tapatybę patvirtinančio dokumento numeris;
- 14.3.5. kartu atvykusių nepilnamečių vaikų skaičius;
- 14.3.6. gyvenamoji vieta: šalis, miestas ir (arba) gyvenvietė, adresas;
- 14.3.7. atvykimo data;
- 14.3.8. išvykimo data;
- 14.3.9. požymis, ar turistą atvyko ir (arba) kelionę įsigijo per kelionių organizatorių;
- 14.3.10. pagrindinis kelionės tikslas (poilsis, darbas, sveikata, kita);
- 14.3.11. sistemos priskiriamas unikalūs turisto ID;
- 14.3.12. APT, kurio paslaugomis pasinaudojo turistą, unikalūs ID.

Perteklinis privačių dokumentų rinkimas ir primastos papildomos išlaidos fiziniams asmenims bei verslui atsirado ne tik dėl šio įstatymo reikalavimo, bet ir perteklinių duomenų rinkimo, kuris nustatytas pagal Ekonomikos ir inovacijų ministro 2023 m. sausio 19 d. įsakymą Nr. 4-25, į jį įtraukus kitų ministerijų perteklinius reikalavimus. Taip pat siūlome supaprastinti Ekonomikos ir inovacijų ministro 2023 m. sausio 19 d. įsakymą Nr. 4-25, apsiribojant tik vieno asmens (gyventojo) duomenimis – vardas, pavardė, šalis, asmens tapatybės dokumento numeris. Svečių ir nakvynių skaičius.

Tokio didelio masto duomenų rinkimas pagrįstas tik turizmo statistikos poreikiu. Todėl nėra prasmės rinkti daugelio privačių asmenų duomenų, kai faktiškai užtenka apsigyvendinusių asmenų ir nakvynių skaičiaus. Todėl nėra jokio poreikio duomenis perduoti tą pačią dieną. Siūlomas terminas – per mėnesį. Atkreiptinas dėmesys, kad valstybės institucijos, galėtų neapkrauti papildoma administracine našta verslo, nes duomenis institucijos gali susirinkti ir iš kitų savo disponuojamų šaltinių. Dėl saugumo motyvo – taip pat niekuo nepagrįstas tikslas, nes kontroliuojančios institucijos turi visas galimybes susirinkti visą informaciją įstatymų nustatyta tvarka, pasinaudojant oro uostų ir kitų kelionių organizatorių duomenimis, mob. ryšio, bankinių atsiskaitymų ir t.t. informacija.

4. Kokios siūlomos naujos teisinio reguliavimo nuostatos ir kokių teigiamų rezultatų laukiama

Įstatymo projektu siūloma pakeisti Įstatymo 32 straipsnio 1 dalies 3 punktą taip:

1. Numatyti, kad apgyvendinimo paslaugų teikėjai turi užtikrinti, kad apgyvendinami asmenys, išskyrus kartu su jais atvykusius jų sutuoktinius ir nepilnamečius vaikus, patvirtintų savo tapatybę – pateiktų apgyvendinimo paslaugos teikėjui galiojantį asmens tapatybę patvirtinantį dokumentą. Paslaugų teikėjai iš asmens tapatybę nustatančio dokumento gali nustatyti, ar asmuo yra Lietuvos Respublikos, ar kitų valstybių pilietis. Toliau elektroniniu būdu Nacionalinei turizmo informacinei sistemai teikiami reikiami užsieniečių asmens tapatybę patvirtinančiuose dokumentuose esantys duomenys (išskyrus kartu su jais atvykusius sutuoktinių ir nepilnamečių vaikų) bei nurodomas apgyvendintų Lietuvos Respublikos piliečių skaičių ir jų nakvynių skaičių.
2. Atsisakoma nuostatos, kad duomenys į Nacionalinę turizmo informacinei sistemą teikiami per 24 valandas ir nustatomas bendras principas, kad duomenys Nacionalinei turizmo informacinei sistemai už praėjusį mėnesį teikiami iki kiekvieno mėnesio 10 dienos.
3. Palankesnė duomenų teikimo tvarka bus taikoma visiems apgyvendinimo paslaugų teikėjams, todėl siūloma atsisakyti aktualumo praradusios nuostatos dėl išimties taikymo kaimo turizmo paslaugų teikėjams.

5. Numatomo teisinio reguliavimo poveikio vertinimo rezultatai (jeigu rengiant įstatymo projektą toks vertinimas turi būti atliktas ir jo rezultatai nepateikiami atskiru dokumentu), galimos neigiamos priimto įstatymo pasekmės ir kokių priemonių reikėtų imtis, kad tokių pasekmių būtų išvengta

Priėmus Įstatymo projektą neigiamų pasekmių nenumatoma.

6. Kokią įtaką priimtas įstatymas turės kriminogeninei situacijai, korupcijai

Manytina, kad Įstatymo projektas kriminogeninei situacijai ir korupcijai įtakos neturės.

7. Kaip įstatymo įgyvendinimas atsilieps verslo sąlygoms ir jo plėtrai

Įstatymo projektas turės teigiamą poveikį verslo sąlygoms: mažinama administracinė našta verslo subjektams ir atsisakoma perteklinių duomenų apie turistus rinkimo. Be to, vietoje neproporcingo 24 valandų duomenų teikimo po turisto atvykimo reikalavimo nustatoma pareiga duomenis teikti kartą per mėnesį. Šie pakeitimai leis suvienodinti viešbučiams ir kaimo turizmo paslaugų teikėjams taikomus reikalavimus.

8. Ar įstatymo projektas neprieštarauja strateginio lygmens planavimo dokumentams

Įstatymo projektas neprieštarauja strateginio lygmens planavimo dokumentams.

9. Įstatymo inkorporavimas į teisinę sistemą, kokius teisės aktus būtina priimti, kokius galiojančius teisės aktus reikia pakeisti ar pripažinti netekusiais galios.

Siekiant Įstatymų projektais siūlomus pakeitimus inkorporuoti į teisinę sistemą, priimti naujų, pakeisti ar pripažinti netekusiais galios galiojančių įstatymų nereikės.

10. Ar įstatymo projektas parengtas laikantis Lietuvos Respublikos valstybinės kalbos, Teisėkūros pagrindų įstatymų reikalavimų, o įstatymo projekto sąvokos ir jas įvardijantys terminai įvertinti Terminų banko įstatymo ir jo įgyvendinamųjų teisės aktų nustatyta tvarka

Įstatymo projektas atitinka Lietuvos Respublikos valstybinės kalbos įstatymo ir Lietuvos Respublikos teisėkūros pagrindų įstatymo reikalavimus ir atitinka bendrinės lietuvių kalbos normas. Įstatymo projekte nepateikiama naujų sąvokų ir sąvokas įvardijančių terminų, todėl jie nevertintini Lietuvos Respublikos terminų banko įstatymo ir jo įgyvendinamųjų teisės aktų nustatyta tvarka.

11. Ar įstatymo projektas atitinka Žmogaus teisių ir pagrindinių laisvių apsaugos konvencijos nuostatas ir Europos Sąjungos dokumentus

Įstatymo projektas neprieštaruoja Europos žmogaus teisių ir pagrindinių laisvių apsaugos konvencijos nuostatomis ir Europos Sąjungos dokumentams.

12. Jeigu įstatymui įgyvendinti reikia įgyvendinamųjų teisės aktų, – kas ir kada juos turėtų priimti

Ekonomikos ir inovacijų ministerija turės pakeisti Lietuvos Respublikos ekonomikos ir inovacijų ministro 2023 m. sausio 19 d. įsakymą Nr. 4-25 „Dėl Nacionalinės turizmo informacinės sistemos nuostatų ir Nacionalinės turizmo informacinės sistemos duomenų saugos nuostatų patvirtinimo“.

13. Kiek valstybės, savivaldybių biudžetų ir kitų valstybės įsteigtų fondų lėšų prireiks įstatymui įgyvendinti, ar bus galima sutaupyti (pateikiami prognozuojami rodikliai einamaisiais ir artimiausiais 3 biudžetiniais metais)

Įstatymo projektui įgyvendinti valstybės, savivaldybių biudžetų ir kitų valstybės įsteigtų fondų lėšų nereikės.

14. Įstatymo projekto rengimo metu gauti specialistų vertinimai ir išvados

Rengiant Įstatymų projektą specialistų vertinimų ir išvadų negauta.

15. Reikšminiai žodžiai, kurių reikia šiems projektams įtraukti į kompiuterinę paieškos sistemą, įskaitant Europos žodyno „Eurovoc“ terminus, temas bei sritis

Įstatymo projekto reikšminiai žodžiai: „Nacionalinė turizmo informacinė sistema“, „apgyvendinimo paslaugų teikėjas“.

16. Kiti, iniciatorių nuomone, reikalingi pagrindimai ir paaiškinimai

Kitų reikalingų pagrindimų ir paaiškinimų nėra.

Teikia:
Seimo narys

Artūras Zuokas